

/ východní Čechy

REŽISÉR **ZDENĚK DUŠEK** V ROZHOVORU PRO DENÍK ŘÍKÁ:

Charlie Chaplin byl génius a první celosvětová celebrita

LUKÁŠ DUBSKÝ

Neuvěřitelný osud, z něhož by mohl být dobrodružný román. Takový

byl život slavného komika Charlieho Chaplina, který zaujal také režiséra Zdeňka Duška. Ten pro Východočeské divadlo Pardubice napsal a režíroval poslední premiéru tohoto roku s názvem Chyťte Chaplina!

Jak dlouho vaše nová hra vznikala? Myslím tím od prvního nápadu až po hotový text, který jste přinesl na první čtenou zkoušku.

Bylo to asi tři čtvrtě roku. Ze začátku jsem si myslel, že mám spoustu času, ale dlouho jsem se k psaní nemohl odhodlat, nedostal jsem tu správnou autorskou odvalu. Potom mě začaly tlačit termíny, hru jsem nakonec dodal těsně před první čtenou zkouškou.

Měnil se text ještě během zkoušení?

Struktura zůstala stejná, jenom jsme přidali nějaké detaily. Scény, které jsem nedokázal dopsat sám nad stolem, jsme pak při zkoušení s herci upravovali.

Proč jste si pro svou hru vybral právě Charlieho Chaplina?

Může to znít jako klišé, ale Chaplin byl génius. Člověk ho má spojeného s postavou Tuláka a jeho osobní život je

za touto postavou do jisté míry schovaný. Jako dítě jsem Tuláka vnímal jako přítele, ale Chaplinův život je s touto figurou v kontrastu. Proto pro mě bylo zajímavé tento námět zpracovat.

Byla to nějaká vaše dlouhodobější vize, nebo se jednalo o momentální nápad?

Byl to nápad v okamžiku, kdy jsme s pardubickou dramaturgií hledali nějaké téma pro budoucí inscenaci. Začel jsem se do Chaplinova životopisu, zjistil jsem, čím vším si prošel, a ukázalo se, že je to perfektní téma pro dnešní dobu.

Nebyl problém vměstnat tak pozoruhodný životní osud do zhruba tříhodinové inscenace?

To opravdu byl problém. V Chaplinově životě najdeme etapy, které by samy vydaly na celou inscenaci. Třeba období, kdy se dostal do hledáčku FBI.

Jak moc je vaše hra historicky přesná?

Fakta jsou naprosto přesná, ke všemu máme rešerše. Ale v rámci

divadelní licence třeba spojujeme scénu soudu Chaplina s Joan Barryovou se žalobou ohledně porušení Mannova zákona, který zakazoval převést přes hranice prostitutku za účelem výdělků.

Pro pardubické divadlo jste dramatizoval Goetheho román Spříznění volbou, ale jinak je Chyťte Chaplina! vaší dramatickou prvotinou. Jaké jsou výhody a nevýhody toho, když režírujete vlastní text?

Myslel jsem si, že to bude mít spíš nevýhody. Při realizaci jsem ale zjistil, že je obrovskou výhodou, že text znám. Už při psaní jsem měl představu, jak by měla inscenace vypadat. Také jsem nemusel mít úctu k autorovi a mohl jsem hru přepisovat podle toho, jak to vyžadovala momentální situace.

Chaplina hrají ve vaší inscenaci hned čtyři herci. Věděl jste už od za-

čátku, že roli takto rozdělíte?

To byl inscenační klíč, který mi umožnil začít psát. Chtěl jsem to napsat opravdu životopisně – od Chaplinových začátků v Americe až po jeho smrt. Klíčem bylo, že bude postava na jevišti stárnout, zatímco jeho partnerky budou stále ve stejném věku.

Čím je Chaplinův život dnes aktuální?

Je zajímavé, že byl workoholik, který práci obětoval většinu svých vztahů kromě toho posledního. Stal se první celosvětovou celebritou, jelikož používal správné médium v pravý čas. Němý film byl mezinárodní, takže Chaplina znali od Japonska po Brazílii. Velký ohlas měl jeho pacifismus. Pozitivní, ale na druhé straně i negativní od lidí, kterým se nelíbilo, když říkal, že válka je byznys.

Byl jste vždycky fanouškem Chaplinových filmů?

Ano, ale dřív mě více bavil Buster Keaton. Ale když jsem začal Charlieho podrobně studovat, zjistil jsem, že je o dvě třídy výš. Keaton dosáhl geniality v žánru němé grotesky, Chaplin tuto hranici přesáhl.

Jaká další práce vás v této divadelní sezoně čeká?

Budu se věnovat tvorbě seriálu na Voyo. A na konci sezony budu spolupracovat na nějaké dramatické inscenaci se zlínským divadlem, téma zatím hledáme.

